

© 2025 • XVII (I) • bahar/spring

e-ISSN: 1309-128X • Başlangıç: 2009 • Yayımlanma Sıklığı: Yılda 2 Sayı

Fe Dergi: Feminist Eleştiri Ankara Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi'nin (KASAUM) uluslararası hakemli dergisidir, senede iki kez çıkar. Dergimiz İngilizce ve Türkçe olarak yayımlanmakta, her iki dilden de yazılar kabul etmektedir. Toplumsal cinsiyet konularıyla ilgilenen tüm bilim dallarına açıktır. Görsel malzemelerin yazılarla bütünleşmiş kullanımlarını desteklemektedir. Fe Dergi, akademik makaleler dışında saha notları, politik anlatılar, kişisel anlatılar ve kitap incelemelerine de yer vermektedir.

Editörler/Editors

• Elif Ekin Akşit, Ankara Üniversitesi, Emekli/Ankara University, Emeritus Professor

• Ezgi Sarıtaş, Ankara Üniversitesi/Ankara University

Editör Yardımcıları/Assistants Editor

• Gülçin Özge Tan, Gaziantep Üniversitesi/Gaziantep University

• Arife Hümeysra Hüsmen, Gaziantep Üniversitesi/Gaziantep University

• Damla Nur Uygun, Ankara Üniversitesi/Ankara University

Yayın Kurulu/Editorial Board

• Asuman Özgür Keysan, Atılım Üniversitesi / Atılım University

• Aylin Çakıroğlu Çevik TED Üniversitesi / TED University

• Bilge Şahin, Erasmus University Rotterdam

• Çağla Ünlütürk Ulutaş, Pamukkale Üniversitesi / Pamukkale University

• Elif Tuğba Doğan, Ankara Üniversitesi / Ankara University

• İlknur Meşe, Giresun Üniversitesi / Giresun University

• İrem Akı, Ankara Üniversitesi / Ankara University

• Reyhan Atasü, Hacettepe Üniversitesi / Hacettepe University

• Tuğba Taş, Ankara Üniversitesi / Ankara University

Danışma Kurulu/Advisory Board

• Aksu Bora, Hacettepe Üniversitesi, Emekli / Hacettepe University, Emeritus Professor

• Alev Özkazanç, Ankara Üniversitesi, Emekli / Ankara University, Emeritus Professor

• Ayça Kurtoğlu, Acıbadem Üniversitesi /Acıbadem University

• Emel Memiş, Ankara Üniversitesi / Ankara University

• Elifhan Köse, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi / Karamanoğlu Mehmetbey University

• Eda Acara, Bakırçay Üniversitesi / Bakırçay University

• Hülya Demirdirek, Kadın Çalışmaları Derneği / Association for Women's Studies

• İsenbike Togan, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Emekli / Middle East Technical University, Emeritus Professor

• Ruken Öztürk, Ankara Üniversitesi / Ankara University

• Serpil Sancar, Ankara Üniversitesi, Emekli / Ankara University, Emeritus Professor

• Zehra Yılmaz, Van Yüzüncüyıl Üniversitesi / Van Yüzüncüyıl University

İngilizce Editörü/English Editor

• Bilge Şahin, Erasmus University Rotterdam

Sahibi-Sorumlu YİM/Owner
and Executive Editor

• Berna Arda, Ankara Üniversitesi/Ankara University

Adres/Address

Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi, Cebeci 06590 Ankara

federgi.ankara.edu.tr

<http://federgi.ankara.edu.tr>

Taranan İndeksler/Indexed by

ULAKBİM, TR Dizin, Proquest/Genderwatch

EBSCO Publishing

Yayın Tarihi/Publication Date

01 Haziran 2025

İçindekiler/Contents

6

Editörden/From the Editor...

Makaleler/Articles

Emeğin Cinsiyeti/Gender of Labour

10 (Araştırma Makalesi)

Burcu Saka

Elif Sabahat Uyar

Sümerbank ve Kadın Emeği: Çanakkale Sentetik Deri Fabrikası Örneği / Sümerbank and Women's Labour: The Case of Çanakkale Synthetic Leather Factory

42 (Araştırma Makalesi)

Merve Kaya Şahin

Eko-feminist Bir Bakış ile Görünmeyen Emek: Bir Ankara Köyü Örneği/ Invisible Labor From an Ecofeminist Perspective: An Example from a Village in Ankara

78 (Araştırma Makalesi)

Yasemin Yüce

Miki Suzuki Him

Armut Dibine Mi Düşer? Çalışan Annelerin Kızlarına Aktardıkları/ Does the Apple Fall Far from the Tree: What Working Mothers Pass On to Their Daughters

Teknolojinin Cinsiyeti/ Gender of Technology

111 (Araştırma Makalesi)

Beyza Nur Demir

Hukuki ve Etik Açıdan Yapay Zekâyla Üretilmiş Pornografi/ AI-Generated Pornography from a Legal and Ethical Perspective

143 (Araştırma Makalesi)

Ertuğrul Süngü

Deniz Özyurda Ergen

Türkiye Dijital Oyun Ekosisteminde Kadınlar: Alana Erken Dönem Katkı Süreçlerinde Kadın Çalışanların Deneyimleri/Women in Turkey's Digital Game Ecosystem: Experiences of Female Employees in Early Contribution Era of Gaming Field

Bedenin Cinsiyeti/ Gender of the Body

- 179 *(Araştırma Makalesi)*
 Umut Şah
 (Toplumsal) Cinsiyet İkiğini Sorgulamak: Güncel
 Çalışmalar Ne Gösteriyor?/ Questioning the Gender
 Binary: Insights from Contemporary Research
- 211 *(Araştırma Makalesi)*
 Sezer Demirhan
 Organ Naklinde Toplumsal Cinsiyetin Rolü: Eşitsizliği
 Anlamak/ Gender in Organ Transplantation: Unpacking
 Inequality

Kadınlık/Womanhood

- 250 *(Araştırma Makalesi)*
 Çağla Karabağ
 Gülsüm Depeli Sevinç
Karanlık Kız Filminin Akademisyen Anneler Tarafından
 Alımlanması/ Academic Mothers' Reception of *The Lost
 Daughter*
- 288 *(Araştırma Makalesi)*
 Gülbin Karakaya Kaçar
 Ayşe Mirza Girgin
Türk Kadını Dergisi: Milli Şef Dönemi Kadınlık Kurgusu/
 Womanhood Imagined in *Türk Kadını*: Magazine During
 the National Chief Era
- 326 *(Araştırma Makalesi)*
 Henrieta Krupa
 The Oriental Woman as *Objet Petit a*: Subverting
 Orientalist Fantasies in Lord Byron's *Don Juan*/ *Objet
 Petit a* Olarak Oryantal Kadın: Lord Byron'ın *Don
 Juan*'ında Oryantalist Fantezileri Yıkma
- 358 *(Araştırma Makalesi)*
 Gülben Salman
 Fenomenoloji ve Feminizm: İlk Metinler/
 Phenomenology and Feminism: Early Writings

*İçerisi ve Dışarı Arasında: Sahadan Sesler/ Between
Inside and Outside: Voices from the Field*

Bilge Akar

387 (Saha Notu)

Genç Bir Kadın Araştırmacının Yaşlı Erkeklerle
Gerçekleştirdiği Araştırmanın Saha Deneyimleri/ Field
Experiences of a Young Female Researcher Working
with Older Men

Özge Kaytan

407 (Saha Notu)

“İçeriden” Olmak ve Feminist Yöntem: Göç ve
Otoetnografinin Kesişimi/ Being an Insider and the
Feminist Method: Intersection of Migration and
Autoethnography

*Sümerbank Aylık Endüstri ve Kültür Dergisi,
Mart-Nisan-Mayıs 1978 sayı:189,190,191*

Editörden...

Fe Dergi'nin otuz üçüncü sayısı, her biri farklı disiplinlerden gelse de toplumsal cinsiyet perspektifinin eleştirel ve zenginleştirici kaynaklarından beslenen; beden, emek, felsefe, teknoloji ve sinema gibi geniş bir konu yelpazesine çeşitli yöntemlerle yaklaşan yazılarla karşınızda.

Yeni sayımızın ve **Emeğin Cinsiyeti** dosyamızın ilk makalesi olan “Sümerbank ve Kadın Emeği: Çanakkale Sentetik Deri Fabrikası Örneği” makalesinde Burcu Saka ve Elif Sabahat Uyar, Çanakkale Sentetik Deri Fabrikası'nda istihdam edilen kadın işçilerin çalışma deneyimlerini temel alıyor ve özelleştirme süreçlerinin dönüşüm etkisi arka planında emek süreçlerinin cinsiyetlendirilmiş yapısını sorguluyor. İşçilerle yapılan derinlemesine görüşmelerin ışığında şekillendirilmiş olan makale, dünden bugüne kadın işçi deneyimlerinin ortaklaşmasına ilişkin anlamlı bir analiz geliştiriyor.

“Ekofeminist Bir Bakış ile Görünmeyen Emek: Bir Ankara Köyü Örneği”, Merve Kaya Şahin'in Ankara'ya yaklaşık 100 km uzaklıktaki köy mahiyetindeki bir mahallede ikamet eden ve tarımsal üretim faaliyetlerini sürdüren 15 kadın ile yaptığı derinlemesine görüşmelere ve katılımcı gözlem yöntemiyle edindiği verilere dayanıyor. Yazar, Türkiye kırsalında yaşanan yapısal dönüşümlere bağlı olarak kırsal yaşamda ve tarımsal üretimde kadın emeğinin rolüne ve kadınların etkinliklerine odaklanıyor.

“Armut Dibine Mi Düşer? Çalışan Annelerin Kızlarına Aktardıkları”nda Yasemin Yüce ile Miki Suzuki Him, kadın istihdamı konusunda özgün gelişmeler yaşanan Türkiye bağlamında, çalışan annelerin kızlarının istihdam ile ilgili tutumlarını anlamaya çalışıyorlar. Çalışan annelerin kızlarının bir yandan “kadının çalışması gerekliliği” diğer yandan “çalışan annenin çocuğundan zaman çalarak çalıştığı” fikri arasında kaldıklarını gözlemliyorlar.

Teknolojinin Cinsiyeti dosyamızda iki yazı bulunuyor. “Hukuki ve Etik Açından Yapay Zekâyla Üretilmiş Pornografi” makalesinde Beyza Nur Demir, yapay zekâyla üretilmiş pornografiyi bir cinsel istismar biçimi olarak kavramlaştırırken yapay zekâyla etik bir biçimde pornografik içerik üretmenin olanaklı olmadığını savunuyor.

Ertuğrul Süngü ve Deniz Özyurda Ergen “Türkiye Dijital Oyun Ekosisteminde Kadınlar: Alana Erken Dönem Katkı Süreçlerinde Kadın Çalışanların Deneyimleri” yazılarında, Türkiye’de dijital oyun sektöründe uzun süredir çalışan kadınların toplumsal cinsiyet temelli deneyimlerini ele alarak, erkek egemen yapının hâkim olduğu sektörde kadınların karşılaştığı ayrımcılık biçimlerine, baş etme stratejilerine ve eşitlikçi dönüşüm için atılması gereken adımlara değiniyor.

Bedenin Cinsiyeti dosyasının ilk yazısı olan “(Toplumsal) Cinsiyet İkiliğini Sorgulamak: Güncel Çalışmalar Ne Gösteriyor?” makalesinde ise Umut Şah, cinsiyet ikiliğini son otuz yılda yapılmış araştırmalar çerçevesinde değerlendiriyor. İnsanların bedensel ve davranışsal olarak kadın-erkek ikiliğine tutarlı bir biçimde uymadığını göstererek (toplumsal) cinsiyeti çok boyutlu ve dinamik bir olgu olarak ele almamız gerektiğini ortaya koyuyor.

Sezen Demirhan, “Organ Nakli Süreçlerinde Toplumsal Cinsiyetin Rolü: Eşitsizliği Anlamak” başlıklı makalesinde, Türkiye’de üzerinde nadiren

durulan bir konu olan organ naklinde toplumsal cinsiyete dayalı eşitsizliklere ve eşitsizliğe neden olan cinsiyetli süreçlere odaklanıyor. Canlı organ donörlerinin sıklıkla kadınlardan, alıcıların ise tam tersine ağırlıklı olarak erkeklerden oluştuğunu dünyanın pek çok yerinde yapılan araştırmalar eşliğinde ortaya koyuyor.

Kadınlık dosyamızı, “*Karanlık Kız Filminin Akademisyen Anneler Tarafından Alımlanması*” makalesiyle açıyoruz. Çağla Karabağ ve Gülsüm Depeli, Elena Ferrante’nin romanından uyarlanan filmdeki egemen ve marjinal annelik söylemleri arasındaki bağlantıları, on altı yarı-yapılandırılmış derinlemesine görüşme ekseninde tartışmaya açıyor.

Ayşe Mirza Girgin ile Gülbin Karakaya Sancar, “*Türk Kadını Dergisi: Milli Şef Dönemi Kadınlık Kurgusu*” başlıklı makalelerinde 1944-1948 yılları arasında yayımlanan *Türk Kadını* dergisini Milli Şef döneminin toplumsal cinsiyet politikalarıyla ilişkili olarak ele alıyor. Yazarlar, dergideki içeriklerin, kadınları ev içi alana hapseden, eksik ve yetersiz gösteren ataerkil bir dili benimsediğini ortaya koyuyor.

Henrieta Krupa, “The Oriental Woman as *Objet Petit a*: Subverting Orientalist Fantasies in Lord Byron’s *Don Juan*” başlıklı yazısında Şarkiyatçı anlatılarda Şarklı kadının ve haremın Lacan’ın *objet petit a*’sı işlevi gördüğünü tespit ediyor. Yazar, Lord Byron’ın *Don Juan* (1821/1859) eserinin, hiciv yoluyla Şarkiyatçı anlatıları alt üst ettiğini öne sürüyor.

“Fenomenoloji ve Feminizm: İlk Metinler”de Gülben Salman, feminizm ve fenomenoloji kesişiminde yazılmış ilk metin olan Simone de Beauvoir’ın *İkinci Cinsiyet* kitabı ile Iris Marion Young’ın “Kız Gibi Fırlatmak: Feminen Bedenin Davranış Hareketinin ve Uzamsallığının Fenomenolojisi” makalesinde temellendirilen felsefi kökenleri sorguluyor.

Son dosyamız olan **İçerisi ve Dışarısı Arasında: Sahadan Sesler**’in ilk

yazısı, “Genç Bir Kadın Araştırmacının Yaşlı Erkeklerle Gerçekleştirdiği Araştırmanın Saha Deneyimleri” başlıklı saha notu. Bilge Akar, yüksek lisans tez çalışması kapsamında yürüttüğü saha çalışmasındaki notlarını feminist bir metodolojiyle irdelerken genç bir kadın araştırmacının yaşlı erkek görüşmecilerle kurduğu ilişkisellikleri farklı boyutlarıyla ele alıyor. Saha çalışmalarında araştırmacıların kendini yalnız hissettiği anların bam teline basan Akar, araştırmacıların ortaklaştığı deneyimleri saha notlarıyla ortaya çıkarıyor.

“‘İçeriden’ Olmak ve Feminist Yöntem: Göç ve Otoetnografinin Kesişimi” başlıklı saha notunda Özge Kaytan, dergide daha önce de yer ayırdığımız ve hakkındaki tartışmalara öncülük ettiğimiz otoetnografi kavramını, feminizm ve göç bağlamında bir kez daha araştırmaya açıyor. Çalışma, Kaytan’ın Bulgaristan-Türkiye göçmen topluluğunda yaptığı saha çalışmasını, içeriden veya dışarıdan olma durumunu, kendi kimliği ile araştırmacı kimliği arasındaki geçişliliği feminist otoetnografi yöntemiyle inceliyor.

* Bu sayımıza katkıda bulunan Efraim, Ennur Gizem Kök Saral ve Gülcan Kılıç Karaca’ya teşekkürler.